

BISTRA TIDER

Attackerna på demokratin är attacker på genus, för att vända på Judith Butlers välkända fras – och just i detta ögonblick bevittnar vi den snabba framväxten av en nyfascistisk och patriarkal backlash i och bortom USA.

I USA, under de första veckorna av Trump-administrationen 2025, skrotas med ett pennstreck lagar mot diskriminering av transpersoner och HBTQI+-personer, rättigheter för personer med migrantbakgrund, skydd mot godtyckliga deportationer, reproduktiva rättigheter samt initiativ för jämställdhet. Och i Norden, liksom i andra europeiska länder, når högerextrema partier valresultat som tidigare var otänkbara samtidigt som de försöker sprida destruktiva idéer om vad de kallar ”genusideologi”.

Som tysk har jag funnit det fascinerande att se hur en så märklig och politiskt marginell man först kan komma till makten som demokratiskt vald partiledare och sedan, på bara några veckor, omvandla en republik till en diktatur. Jag trodde att detta var historia. Den antifascistiska parollen *”Aldrig mer”* har nu förändrats till *”Aldrig mer är nu”* – synlig på många banderoller i demonstrationer mot den framväxande extremhögern i Tyskland och på andra håll.

Att bevittna denna oförutsägbara, impulsiva och faktaförvrängande makt i USA:s presidentskap är inte bara chockerande – det visar också hur snabbt allt, varje liten marginal av skydd eller trygghet, kan raseras på bara några minuter.

Jag undrar vad detta gör med oss som genusforskare och kritiska tänkare. Jag frågar mig om denna rädslopolitik inte bara gör att människor oroar sig för sina liv och för alla som direkt eller indirekt befinner sig i krig och ockupation, utan om den också påverkar oss i våra val av forskningsfrågor.

Ett projekt om utmaningarna för transungdomar? Om livet för HBTQI-migranter från Mellanöstern i Sverige? En kritisk analys av individualiserande och psykologiserande förklaringsmodeller av en vit skolskjutares maskulinitet? Kommer vi att få forskningsfinansiering om vi vill rikta en kritisk blick mot

Corresponding author email: wibke.straube@kau.se

Copyright: © 2025 The author(s). This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), allowing third parties to copy and redistribute the material in any medium or format and to remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially, provided the original work is properly cited and states its license.

Citation: *Tidskrift för genusvetenskap* 45 (1): 84–85

<http://dx.doi.org/10.55870/tgv.v45i1.48646>

nyhetsrapportering, vetenskapligt skrivande och debatten om akademisk frihet i Sverige? Eller, ännu värre – kommer vi att tysta oss själva innan vi ens blivit tystade, av rädsla för att föreslå politiskt misshagliga forskningsämnen?

Det känns nästan överkligt att ens tänka att detta skulle kunna hända, men det har hänt förut – vi behöver bara blicka mot våra kollegor i Ungern och Turkiet, till exempel.

I dessa tider kan det kännas som en liten sak att nämna att SGf:s webbplats kapades för ett par veckor sedan. Det tog oss i styrelsen ett tag att förstå vad som hade hänt innan vi kunde slå fast att det rörde sig om en attack. Nu är vår hemsida borta och måste byggas upp från grunden – vi kommer självklart att hitta tid och resurser för detta. När jag skriver dessa rader precis innan detta nummer förbereds för publicering, vill jag använda utrymmet för att informera er alla om denna nya situation för SGf. Det är oklart om kapningen var politiskt motiverad, men med tanke på dagens politiska klimat och den pågående kampanjen mot genusforskning kan vi tyvärr inte utesluta det.

Och för att återvända till Butlers skarpa analys av antigenus-retorik: en attack på genus är en attack på demokratin.

Varma hälsningar

Karlstad, 17 mars 2025

Wibke Straube, Ordförande, Sveriges Genusforskarförbund (SGf)

SGf söker just nu nya medlemmar. Att hålla ihop och hålla kontakten är viktigare än någonsin. Om du vill bli medlem, ta en titt här:

https://drive.google.com/drive/folders/1MDVoC6MHkrCapzcTyd-PaDkMbniQdqaT?usp=drive_link

Eller här:

